

– та ін.

Щодо заходів запобігання, то законодавець встановив їх у Законі України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» у ст. 24, а саме: **1.** терміновий заборонний припис стосовно кривдника; **2** обмежувальний припис стосовно кривдника; **3.** взяття на профілактичний облік кривдника та проведення з ним профілактичної роботи; **4.** направлення кривдника на проходження програми для кривдників [1].

Отже, насильство – це проблема, яку не можна не помічати. Будь-яке насильство є руйнівним для розвитку особистості. Домашнє насильство – це проблема, що стосується не тільки однієї людини, пари, чи сім'ї. Його причини пов'язані з економічною ситуацією, суспільними нормами та ставленням до насильства. Сім'ї, які мають проблему насильства, потребують комплексної допомоги від організацій і служб, діяльність яких спрямована на попередження домашнього насильства. Ця допомога орієнтована на захист осіб, які переживають насильство, на надання їм соціальної, психологічної та юридичної допомоги, проведення реабілітаційної та корекційної роботи з членами сім'ї.

Перелік використаних джерел

1. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII. *Голос України*. 2018. № 4.

2. Про затвердження Типової програми для кривдників: Наказ Міністерства соціальної політики України від 01.10.2018 № 1434. *Офіційний вісник України*. 2018. № 100. 287 с.

3. Особливості розгляду справ, пов'язаних з насильством: навчальний курс для суддів. Київ, 2018. 300 с.

Володимир Стець

*студент магістратури юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету*

ВИДИ ІНФОРМАЦІЇ, ЩО ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ ДЛЯ КОНСТРУЮВАННЯ СКЛАДІВ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Інформація є одним з найбільш сильних знарядь сучасного світу. Ще Майер Ротшильд стверджував, що той, хто володіє інформацією, володіє світом.

У сучасному суспільстві значення інформації піднято на новий рівень. Вона має ключове значення для економіки, політики, права. Інформація містить нові знання, рішення, на ній базується все сучасне суспільство, в ній воно бачить перспективи свого подальшого розвитку [2, с. 72].

Відповіддю на інформаційні виклики сучасності в галузі кримінального права стало активне використання інформації як ознаки складу злочину при конструюванні кримінально-правових норм. Злочини у сфері економічної діяльності в даному випадку не тільки не є винятком, а й, навпаки, демонструють активне впровадження інформації в структуру складів злочинних діянь.

А.А. Туришев, який проводив комплексне дослідження інформації як ознаки злочинів у сфері економічної діяльності, зазначає, що злочин інформаційного характеру в сфері економічної діяльності, на його думку, це винне досконале інформаційними або матеріальними способами суспільно небезпечне діяння (дія або бездіяльність), спрямоване на інформаційну складову економічної діяльності. Інформаційний злочин знаходить своє вираження в особливостях характеристики інформації в об'єктивних і суб'єктивних ознаках складів злочинів у сфері економічної діяльності [4, с. 81].

Велике значення для дослідження ролі і значення інформації в якості конструктивного ознаки складів злочинів у сфері економічної діяльності має її класифікація на види.

Так, фахівці виділяють внутрішню і зовнішню інформацію. Внутрішня (структурна, пов'язана) інформація притаманна будь-якій системі і характеризує її стан. Зовнішня (відносна, робоча) інформація використовується системами в процесі взаємодії із зовнішнім середовищем і пристосування до неї.

Сулопаров А. В. вважає, що вся сукупність інформації, яка охороняється кримінальним законом, підрозділяється залежно від виду носіїв на наступні групи: інформація на матеріальних носіях (машинному, паперовому, комп'ютерному, аудіо-, відео-, кіно-, фотоносіїв, іншому); інформація поза носіїв, як сума достовірних знань про інформацію, вже міститься на носіях (в пам'яті людини після ознайомлення людини з матеріальним носієм, проектом документованої інформації, протоколами про наміри, від інших фізичних осіб). У зв'язку з цим, вважає автор, необхідна кримінально-правова охорона виключного, специфічного носія офіційної інформації, що охороняється державою - людини, його пам'яті [3, с. 170].

А. А. Туришев у своїй роботі вважає вірним класифікувати інформацію як предмет злочинів в залежності від таких критеріїв, як режим доступу до інформації, її характер і призначення. Найбільш важливим і значущим, на думку автора, є такий критерій класифікації інформації, як рівень доступу до інформації та можливості її використання. Цей критерій дозволяє виділити відкриту інформацію та інформацію обмеженого доступу і / або використання, яким відповідають спеціальні правові режими регулювання. До відкритої інформації необхідно відносити правову інформацію; інформацію, доступ до якої не може бути обмежений; інформацію, що є суспільним [4, с. 168].

Визнаючи пізнавальну цінність цих та деяких інших можливих класифікацій, Лопашенко Н. А. відзначає, що не всі вони в повній мірі можуть бути використані для цих цілей. Пов'язано це зі специфікою інформації, використовуваної при конструюванні складів злочинів у сфері економічної діяльності. Ключовим фактором, який повинен бути врахований при класифікації інформації як конструктивної ознаки злочинів у сфері економічної діяльності, повинен стати фактор правової, причому має цінне кримінально-правове значення. Звісно ж, що в цій іпостасі може виступати факт відображення в інформації приватних і (або) громадських інтересів і її економічне значення [1, с. 674].

У зв'язку з цим при характеристиці інформації як ознаки складів економічних злочинів слід приділяти увагу її економічним значенням, які треба розглядати в широкому аспекті і не плутати з економічної цінності інформації. Остання пов'язана з важливістю інформації в грошовому, науковому, культурному, історичному аспектах. Економічне ж значення інформації слід розглядати більш широко. Воно пов'язано не тільки з цінністю даної інформації в конкретний момент, але і здатністю її впливати на економічні процеси (економічне значення інформації може визначатися, наприклад, потенційними збитками або прибутком суб'єктів економічної діяльності).

Важливо підкреслити: предметом злочинів у сфері економічної діяльності може виступати виключно економічна за змістом, але різна за своєю цінністю і ролі в економічному обороті інформація. Пов'язано це з сутністю економічних відносин і роллю предмета злочину як ознака складу. В юридичній науці прийнято вважати, що предмет злочину є матеріальне втілення об'єкта кримінально- правової охорони. Таким чином, сутність економічної діяльності як об'єкта кримінально-правової охорони з необхідністю

передбачає економічне значення інформації. В іншому випадку посягання не може розглядатися як злочин у сфері економічної діяльності. Однак інформація в економічних відносинах може бути або «товаром» і в даному випадку для охорони вирішальне значення має її вартість і цінність, або засобом управління економічними процесами і контролю над ними, і в даному випадку охорона буде орієнтована переважно на порядок звернення цієї інформації [2, с. 73].

Отже, предметом економічних злочинів виступає тільки така економічна за змістом інформація, яка безпосередньо бере участь у регулюванні економічних відносин. Залежно від їх ролі різняться і цінність такої інформації. Виходячи з цього, в теоретичному і практичному відношенні доцільно розмежовувати економічно цінну інформацію та інформацію, що не має економічного значення, але значиму для вирішення управлінських та організаційних питань.

Перелік використаних джерел

1. Лопашенко Н.А. Злочини у сфері економічної діяльності: теоретичний і прикладний аналіз / Н.А. Лопашенко. - Д.: Юрфорум, 2015. - 976 с.

2. Медведєв С.С. Інформація як об'єкт, предмет і знаряддя злочину / С.С. Медведєв // Харківський юридичний вісник.-2016.-№ 3.-С. 72-74.

3. Суслопаров А.В. Інформація в характеристиці об'єкта злочинів / А.В. Суслопаров // Правова політика та правове життя. - 2009. - № 4. - С. 166-172.

4. Туришев А.А. Інформація як ознака злочинів у сфері економічної діяльності: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Туришев Олександр Олександрович. - Полтава, 2017. - 210 с.

Олег Фрицький

*студент магістратури юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету*

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК СЕГМЕНТ ЕКОНОМІКИ І ОБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ

Розвиток відносин у сфері зовнішньоекономічної діяльності - важливий складовий елемент здійснення переходу до ринкових відносин, становлення в державі громадянського суспільства, розвитку демократичних відносин, а також ефективного